

't Naeste bloet erft het goet

Deze regel komt uit het oud Friese recht wat gold tot 1599. Deze regel kennen we nog steeds in onze huidige erfwet.

Als je komt te overlijden laat je altijd erfgenamen na. Heb je zelf niet bepaald, door een testament te maken, wie je erfgenamen zijn, dan regelt de wet wie de erfgenamen zijn. De wet deelt de erfgenamen in 4 groepen in. Pas als in een groep geen familielid aanwezig is, komen familieleden uit de daarop volgende groep als erfgenaam in aanmerking. Het moeten wel bloedverwanten zijn. Zwagers, schoonzussen en aangetrouwde kinderen zijn nooit erfgenamen volgens de wet.

De 1e groep erfgenamen zijn de echtgenoot en de kinderen. De echtgenoot en de kinderen erven ieder een gelijk deel. De echtgenoot echter pas vanaf 1923. Daarvoor erven alleen de kinderen.

Voorbeeld:

Een man overlijdt en laat een vrouw en 3 kinderen achter. Wie zijn nu de erfgenamen en voor welk gedeelte? Antwoord: De man heeft 4 erfgenamen: zijn vrouw en zijn 3 kinderen. Ieder erft een kwart van de nalatenschap.

De 2e groep erfgenamen bestaat uit de ouders tezamen met de broers en zussen. Een ouder erft altijd minimaal een kwart van de nalatenschap. Waarom dit zo is weet niemand, vreemd is het wel. Ook halfbroers en zuster erven, maar wel voor een kleiner gedeelte.

Voorbeeld:

Wietse was tijdens zijn leven een verstokte vrijgezel en had ook geen kinderen. Wietse zijn credo in het leven was: beter aan de fles dan op de fles. Maar een alcoholvergiftiging deed Wietse uiteindelijk de das om. Op het moment van Wietse zijn overlijden leefden zijn beide ouders nog. Wietse had verder 2 broers, Jan en Kees. Een broer, Ruud, was al eerder dan Wietse overleden. Ruud zijn vrouw Tineke en 2 kinderen leefden nog wel. Wie zijn Wietse zijn erfgenamen en voor welk deel?

De ouders van Wietse erven ieder een kwart. Zijn 2 broers Jan en Kees erven ieder 1/6e. Tot slot komen de kinderen van Ruud voor hun vader in de plaats. Zij erven ieder 1/12e deel. Dit laatste noemt men plaatsvervulling. De kinderen van Ruud vervullen de plaats van hun overleden vader. Tineke erft niets, aangezien zij geen bloedverwant is.

De 3e en 4e groep zijn de grootouders en de overgrootouders.

Als de overledene geen echtgenoot, geen (klein)kinderen, geen ouders en ook geen broers of zussen heeft (of afstammelingen van broers of zussen), dan komen de grootouders aan de beurt met hun (klein)kinderen, de ooms, tantes en neven en nichten. Zijn deze er niet of zijn ze allemaal overleden dan komen de overgrootouders met hun afstammelingen aan de beurt, tot en met de 6e graad. Wie zijn dit dan zult u denken, nou dat zijn de achterachterneven en -nichten.

Verder dan achterachterneven en -nichten gaat de wet niet. Als er helemaal geen bloedverwant in de categorie van de overgrootouders blijkt te zijn dan vervalt de hele erfenis aan de Staat der Nederlanden.

Gelukkig mag u naar welbevinden afwijken van het wettelijk erfrecht. Slechts kinderen hebben een beperkt wettelijk recht op de erfenis van een ouder, verdere familieleden kunnen volledig onterfd worden. Als u geen (of vervelende) kinderen heeft doet u er verstandig aan een testament op te maken. In de praktijk zie ik maar al te vaak dat mensen erven van een (oud)oom of tante die ze niet of nauwelijks gekend hebben. Leuk voor deze mensen natuurlijk wel, wie wil er nu niet een suikeroom –of tante, maar is dit ook wat u wilt?

Mocht u naar aanleiding van bovenstaand artikel vragen hebben of geheel vrijblijvend een afspraak willen maken, dan kunt u met mij, Tjerk Dantuma, contact op nemen, of een e-mail zenden aan: notaris@dantuma.knb.nl